



ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา

Opinions of Students on Implementation of Dual Vocational Education
at the Diploma Level in Songkhla Vocational College

สุรวดี อินสุวรรณ์ (Sureewadee Insuwanno)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา โดยจำแนกตามสาขาวิชา ระยะเวลาการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เหตุผลการเลือกเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีและสวัสดิการ/รายได้ที่ได้รับจากการฝึกอาชีพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 1 และ ปวส. 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557 และได้ผ่านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน ของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาการโรงแรมและบริการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก จำนวน 134 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นข้อคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มประชากร จำนวน 134 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาเป็นฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 130 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.01 สำหรับข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ในการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง สาขาวิชาการโรงแรมและบริการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง โดยเข้ารับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการมาแล้วเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ซึ่งได้รับสวัสดิการ/รายได้จากการฝึกอาชีพมากกว่า 5,500 บาท/เดือน ส่วนข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีเป็นเพราะมีรายได้ระหว่างเรียน

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น



รายด้าน พบว่า เห็นด้วยในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านวิธีการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านหลักสูตร

นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกันเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักศึกษาที่มีระยะเวลาการฝึกอาชีพในสถานประกอบการต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาที่มีเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีแตกต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาที่มีสวัสดิการ/รายได้จากการฝึกอาชีพแตกต่างกันเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและด้านการประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the opinions of students on the Implementation of Dual Vocational Education at the Diploma Level in Songkhla Vocational College and 2) to compare the opinions of students on the Implementation of Dual Vocational Education at the Diploma Level based on the student's subject of study, duration of training in the workplace, reason for choosing to study in the Dual Vocational Educational Program and welfare/income earned from the vocational training. The population for the study included 134 High Certificate 1 and 2 students who have been studying in the college during the 2014 academic year and who have undergone vocational training in the establishment for not less than one semester in the areas of Food and Nutrition, Hotel and Services, Marketing and Retailing. The instrument used in this study was a questionnaire asking opinions of students on the implementation of the Dual Vocational College at the Diploma Level in Songkhla Vocational College. The questionnaire consisted of two parts. Part 1 dealt with background information of the respondents. Part 2, a Likert-type rating scale (5 levels), examined students opinions on five aspects : curriculum, teachers, teaching methods, teaching media and evaluation. A set of 134 questionnaires were distributed to the respondents and the returned copies were checked for completeness. Only 130 copies (97.01 percent) were used for data analysis



by computer software. The data were analyzed using such statistics as frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test and F-test (One-way ANOVA).

The findings of study reveal the following :

The majority of the respondents were mostly female students in the Department of Hotel and Service. They acquire a moderate level of learning achievement and they have participated in the vocational training in the workplace for a period of one semester, with a welfare/income from the training more than 5,500 baht per month. Their reasons why they have chosen the Dual Vocational Education Program is that they are able to earn income while studying.

Overall, the level of opinions of students on the implementation of the Dual Vocational Education Program at the Diploma Level in five aspects is at high level. By individual aspects, it is found that the students' level of opinions is also at the high level, with the following descending order: educational evaluation, followed by teaching methods and curriculum is shown to have the lowest level of opinions.

Overall, the students who differ in study discipline show a .01 significant difference in their opinions on the implementation of Dual Vocational College Program. By individual aspects, they show a .01 significant difference in all aspects.

Overall and by individual aspects, the students who differ in their period of vocational training show no significant in their opinions on the implementation of the Dual Vocational Vocational Education Program.

Overall and by individual aspects, the students who differ in their reasons for choosing to participate in the Dual Vocational Vocational Education Program show no significant in their opinions on the implementation of the program.

Overall, the students who differ in their welfare/income from the vocational training show a .01 significant difference in their opinions. By individual aspects, they show a .01 significant difference in their opinions on curriculum and evaluation, a .05 significant difference in the opinions on teaching media and they show no significant difference in the opinions on teaching media and they show no significant difference in the opinions on the other aspects.



บทนำ

ในการพัฒนาประเทศนั้นกำลังคนของประเทศเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับกำลังคนที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันและการผลิตกำลังคนในอนาคต เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศได้อย่างแท้จริง ประกอบกับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 ซึ่งจะเป็นประชาคมที่เต็มรูปแบบ โดยที่อาเซียนจะเปิดโอกาสให้มีการโอนย้ายถ่ายเทมากขึ้น ที่สำคัญคนในประเทศต่าง ๆ สามารถย้ายมาทำงานได้จากทั่วอาเซียน ซึ่งทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีต่อไปก็จะเป็นการแข่งขันกันภายในอาเซียนเอง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ประเทศไทยต้องเตรียมกำลังคนหรือพัฒนาคุณภาพของคนให้พร้อมเพื่อให้มีแรงงานฝีมือที่เข้มแข็ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555 : 11-13)

ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ได้มีมติเห็นชอบในหลักการภายใต้กรอบการดำเนินงานและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนากำลังคนไว้ 4 ประการ ประการที่ 1 กำหนดทิศทางความต้องการกำลังคนและสร้างระบบความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งกลุ่มอาชีพ สมาคมวิชาชีพ สถานประกอบการ องค์กรผู้ใช้ สถาบันการศึกษา ประการที่ 2 พัฒนารอบคอบวุฒิแห่งชาติเพื่อรองรับความรู้เชิงวิชาการ สมรรถนะวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาในทุกระดับ ประการที่ 3 พัฒนาระบบการเตรียมความพร้อม การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการของตนเอง ตลาดแรงงาน และยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศ และ ประการที่ 4 พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงในงานอาชีพ รวมทั้งสนับสนุนการทำงานควบคู่กับการเรียน เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2555-2558 ที่ได้กำหนดให้มโนนโยบายสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาภายใต้หลักของคุณภาพและความเท่าเทียม รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน นักศึกษาในการเพิ่มพูนและฝึกฝนทักษะ ตลอดจนมีความรู้ทางปฏิบัติอันนำไปสู่การเป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555 : 18)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพโดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ การที่จะทำให้การอาชีวศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเลิศทางวิชาชีพที่สามารถตอบสนองกับความต้องการของสถานประกอบการทั้งความต้องการกำลังคน กำลังการผลิต การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จำเป็นอย่างที่หน่วยงานและสถาบันทางการศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษา และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาบุคลากรทุกคนรวมถึงนักเรียน นักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในงานนั้น ๆ โดยตระหนักถึงนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ของจังหวัด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555 : 25)



การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual vocational Education : DVE) เป็นการจัดการศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือกันของสองฝ่าย จึงเป็นรูปแบบของการจัดการอาชีวศึกษาที่อยู่ในลักษณะของ ความร่วมมือ ในที่นี้คือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาร่วมกันจัดอาชีวศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา หรือพนักงานให้มีคุณภาพในสองสถานที่ ประกอบด้วย ในสถานประกอบการ (เน้นการฝึก ทักษะ) และในชั้นเรียน (เน้นในการเรียนด้านทฤษฎี) เพื่อสองวัตถุประสงค์คือ ได้ฝึกงานที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะและได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพแต่ละระดับ ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีจุดมุ่งหมาย ของการดำเนินการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551 : 2-42)

1. จัดเตรียมกำลังคนทางด้านอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงาน
2. ผลิตช่างฝีมือผู้มีความชำนาญงานเพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
3. ผลิตกำลังคนที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ
4. จัดการสร้างระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบนี้ขึ้นมา เพื่อเป็นการให้โอกาสในการศึกษา วิชาชีพแก่เยาวชนในทุกระดับวิชาชีพ
5. เปิดโอกาสให้บุคคลในวัยเรียนและวัยทำงาน พัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
6. ลดปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา
7. ให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติโดยแท้จริงและมีเนื้อหาที่ทันต่อเทคโนโลยี
8. ส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพ การจ้างงานและอาชีพอิสระ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา เป็นสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลาย ๆ สาขาวิชาชีพ และปัจจุบันมีนักเรียน นักศึกษาให้ความสนใจเข้ามาเรียนในระบบนี้กันเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาที่ช่วยยกระดับการศึกษาของ เยาวชนที่มีฐานะไม่สู้ดีและพลาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้มีโอกาสทางการศึกษาหรือฝึกอาชีพที่สูงขึ้น โดยสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในระบบนี้ไปประกอบอาชีพตามที่ตลาดแรงงานต้องการ ได้อย่างมีศักยภาพ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีซึ่งได้ดำเนินการมาเป็นเวลา หลายปีแล้วก็ตาม แต่ทว่าก็ยังมีความปัญหาและอุปสรรคอีกหลายประการ อาทิ ในส่วนของกระบวนการ จัดการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา และอื่น ๆ ซึ่งยังไม่มีการศึกษาหาข้อมูลดังกล่าวที่เด่นชัดที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขและ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาวะ เศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันมากขึ้น คณะผู้วิจัยซึ่งได้รับมอบหมายให้ดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ฯ มา โดยตลอด ดังนั้นจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ การเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัย อาชีวศึกษาสงขลา เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาระบบ การสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา โดยจำแนกตามสาขาวิชา ระยะเวลาการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เหตุผลการเลือกเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีและสวัสดิการ/รายได้ที่ได้รับจากการฝึกอาชีพ
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในสถานศึกษาและสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา

ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา โดยนักศึกษาเหล่านี้กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาการโรงแรมและบริการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก และเป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่กำลังฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการหรือผ่านการฝึกงานอาชีพมาแล้วอย่างน้อย 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปี เท่านั้น

3.2 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับชั้น ปวส. 1 และ ปวส. 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557 และได้ผ่านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน ของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาการโรงแรมและบริการ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก จำนวน 134 คน

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มประชากร ซึ่งประกอบด้วย เพศ สาขาวิชาเกรดเฉลี่ยสะสม ระยะเวลาการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เหตุผลในการเข้าศึกษาต่อ และสวัสดิการ/รายได้ที่ได้รับจากการฝึกอาชีพ

3.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านวิธีการสอน 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 5) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน



วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อีกทั้งได้ศึกษาขั้นตอนและวิธีการสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนแนวทางในการกำหนดประเด็นย่อยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นจัดทำแบบสอบถาม “ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา” ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นแบบสอบถามในลักษณะเลือกตอบ (Check List) ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และภาษาที่ใช้พร้อมข้อคิดเห็นและเสนอแนะ นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9565 และนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้

ข้อมูลที่ได้มานำมาทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD.) ค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA) โดยแบ่งเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระดับ 1.00-1.50	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระดับ 1.51-2.50	เห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระดับ 2.51-3.50	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระดับ 3.51-4.50	เห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระดับ 4.51-5.00	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านวิธีการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านหลักสูตร และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สรุปได้ดังนี้

1) ด้านหลักสูตร ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่สุดคือ เนื้อหารายวิชาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกอาชีพและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ เนื้อหารายวิชาที่เรียนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร



2) ด้านครูผู้สอน ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่สุด คือ ครูแนะนำแนวทางการเรียน การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับนักศึกษา ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ ครูให้ความช่วยเหลือนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน

3) ด้านวิธีการสอน ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่สุดคือ ในขณะที่ทำการสอนครูใช้วิธีการสอนที่ช่วยให้ นักศึกษาปฏิบัติงานได้จริง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ ครูใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัยเป็นปัจจุบันประกอบการเรียนการสอน

4) ด้านสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มีคุณภาพดี สามารถสื่อความเข้าใจแก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ มีการจัดทำป้ายนิเทศที่เสริมสร้างความรู้เหมาะสมกับลักษณะสาขาวิชาชีพที่เรียน

5) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่สุดคือ ครูมีความเที่ยงตรงในการประเมินผลการสอน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ เกณฑ์การประเมินผลการเรียนมีความชัดเจน

6) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาต่างสาขาวิชา พบว่า เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่เดียวกัน นักศึกษาที่มีระยะเวลาการฝึกอาชีพในสถานประกอบการแตกต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับเหตุผลที่แตกต่างในการเลือกเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีของนักศึกษา พบว่า เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่นักศึกษาที่มีสวัสดิการ/รายได้จากการฝึกอาชีพแตกต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและด้านการประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปและอภิปรายผล

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เห็นด้วยในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านวิธีการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านหลักสูตร

นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกันเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01



นักศึกษาที่มีระยะเวลาการฝึกอาชีพในสถานประกอบการต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาที่มีเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีแตกต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาที่มีสวัสดิการ/รายได้จากการฝึกอาชีพแตกต่างกันเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและด้านการประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกันที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สืบเนื่องจากนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกันย่อมมีการรับรู้และมีความเข้าใจที่แตกต่างกันออกไปในด้านเนื้อหาวิชาชีพ อีกทั้งเมื่อเข้ารับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ นักศึกษาจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ว่าจะเป็นครูฝึก เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนลูกค้าผู้มาใช้บริการในสถานประกอบการเหล่านั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มาลี ทักษะกรวงศ์ (2541) ที่ว่า นักเรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค ที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในขณะที่ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีระยะเวลาในการฝึกอาชีพในสถานประกอบการแตกต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ส่วนใหญ่ได้รับรายได้เป็นค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงานและมีความคาดหวังในอนาคตว่าจะได้รับการบรรจุ ให้เป็นบุคลากรของสถานประกอบการเหล่านั้น จึงเกิดความสนใจและต้องการจะมีความรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่ปฏิบัติอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่ ดอกธูป พุทธมงคล (2540) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรม ของวิทยาลัยเทคนิคกระบี่ พบว่า ผู้เรียนสมัครเรียนในสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรม (ทวิภาคี) เพราะเห็นว่าสามารถมีรายได้จากค่าตอบแทนที่สถานประกอบการมอบให้และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำแน่นอน

นอกจากนี้ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีแตกต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามที่เลือกศึกษาในระบบทวิภาคี ผู้เรียนจะได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการทั้งในด้านวิชาการและทักษะทางวิชาชีพลักษณะเดียวกัน ตลอดจนความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการทำงานซึ่งก่อให้เกิดผลดีโดยตรงและต่อเนื่องแก่ผู้เรียน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ในทำนองเดียวกับผลการศึกษาของ



มาลี ทักชะกรวงศ์ (2541) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีลักษณะการจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกัน เกี่ยวกับการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีสวัสดิการ/รายได้จากการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ แตกต่างกันเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สืบเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยที่ สถานประกอบการจะเป็นผู้จัดสวัสดิการและกำหนดค่าตอบแทนให้นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอาชีพ ซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะ/ประเภทธุรกิจ ขนาดและรายได้ของสถานประกอบการแต่ละแห่ง ทำให้นักศึกษาบางคนไม่ได้รับค่าตอบแทน บ้างก็ได้รับในอัตราที่ต่ำเมื่อเทียบกับงานที่ปฏิบัติ จึงเป็น เหตุสนับสนุนให้นักศึกษามีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นไปตามข้อตกลงที่ สถานประกอบการได้ตกลงไว้ในการจ่ายค่าตอบแทนให้กับนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอาชีพ สอดคล้อง กับผลการศึกษาของเพิงใจ คันธารัตน์ (2540) ที่ว่า สถานประกอบการควรจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้นักเรียน นักศึกษาตามอัตราที่สถานประกอบการได้ตกลงไว้โดยไม่อยู่ภายใต้การจ่ายค่าตอบแทนตามอัตรา ค่าแรงขั้นต่ำของกฎหมายแรงงาน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะเพื่อนำ ผลการศึกษาไปใช้ดังนี้

- 1) สถานศึกษาควรดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัยและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชามาใช้ประกอบการสอน เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้มากขึ้น
- 2) สถานศึกษาควรดำเนินการให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนา โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ได้ เข้ารับการฝึกอบรมและเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพอยู่เสมอ เพื่อให้เกิด การเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน อันจะส่งผล ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพ
- 3) ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อนำ ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการดำเนินการมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ของ ครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้การดำเนินการร่วมกันในการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีมีประสิทธิภาพสูงขึ้น



8. เอกสารอ้างอิง

- ดอกธูป พุทธรังษล. (2540). รายงานการวิจัยวิทยาลัยเทคนิคกระบี่ ปัญหาการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรม ของวิทยาลัยเทคนิคกระบี่จากผลการเรียน การสอนตามสภาพภูมิอากาศ. กระบี่ : วิทยาลัยเทคนิคกระบี่. (อัดสำเนา).
- เพียงใจ คันธรัตน์. (2540). ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี. วิทยานิพนธ์, กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง. (อัดสำเนา).
- มาลี ทักษะกรวงศ์. (2541). ความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค. ปริญญานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2555). ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555-2569. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). รายงานวิจัย เรื่อง การศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้าย แรงงานเสรีภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.